

NURMEKSEN KAUPUNGIN ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Hyväksytty: Hyvinvointilautakunta 12.6.2025 §54

Otettu käyttöön: 1.8.2025

Päivitetty: 12/2025

Paikallinen esiopetuksen opetussuunnitelma

Koko kaupungin yhteinen
esiopetuksen opetus-
suunnitelma perustuu
Valtakunnallisiin esiopetuksen
opetussuunnitelman perusteisiin
ja nostaa esille paikallisia
painopistealueita ja
erityispiirteitä.

Laatimiseen on osallistunut
varhaiskasvatuksen ja
esiopetuksen henkilöstöä ja myös
lasten ja huoltajien mielipiteitä on
selvitetty ja huomioitu laadinnassa
eri tavoin. Yhteistyötä on tehty
myös perusopetuksen ja
opiskeluhuollon kanssa.
Suunnitelmaa kehitetään ja
arvioidaan säännöllisesti.

Esiopetuksen järjestämisen periaatteet ja käytännöt

Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat erilaiset lait, asetukset sekä opetussuunnitelmat ja siinä huomioidaan lapsen etu, tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus.

Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa ja täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääsääntöisesti samassa ryhmässä kuin esiopetuskin huomioiden mahdollinen vuorohoidon tarve.

Esiopetus osana oppimisen polkua

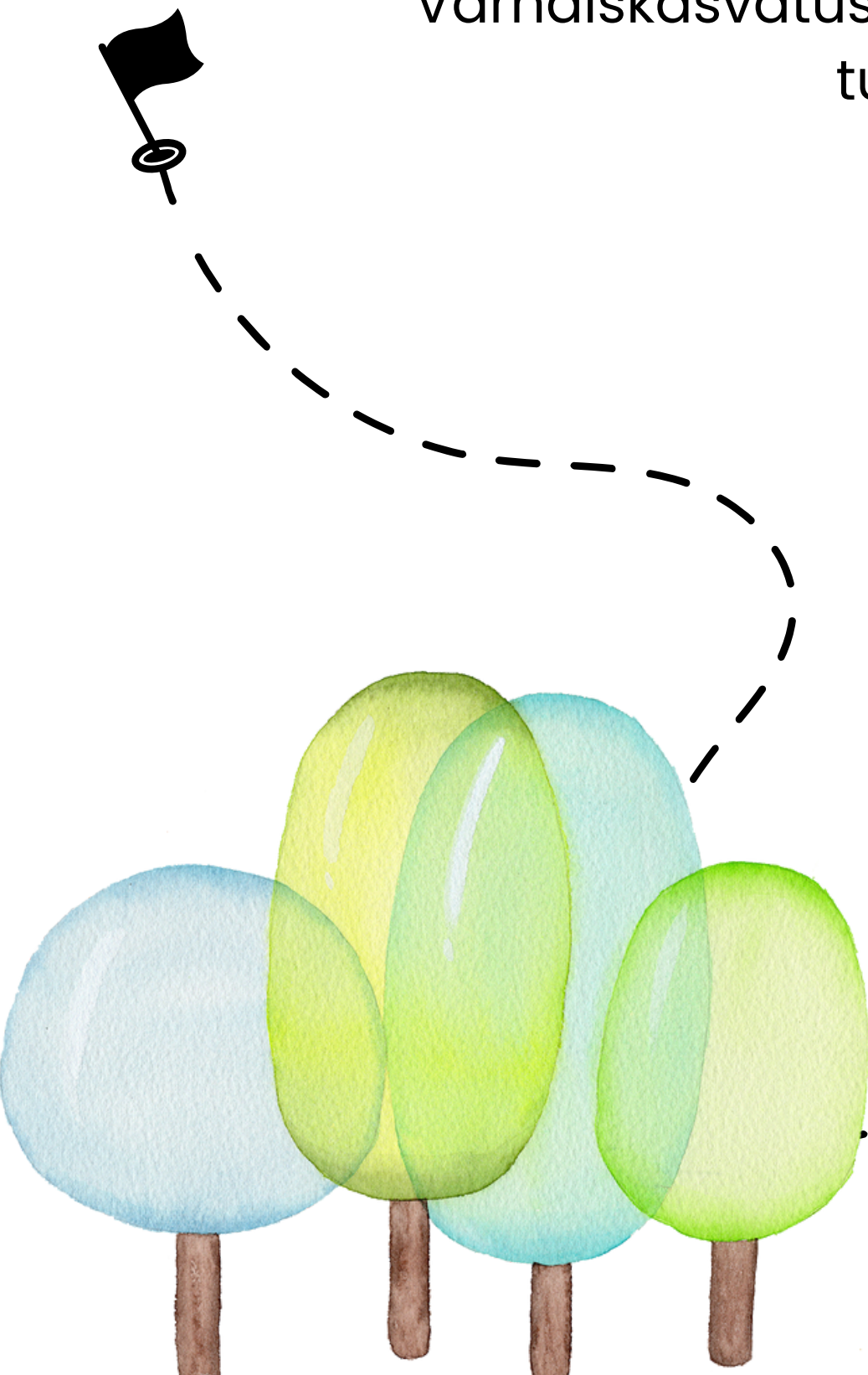
Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat tavoitteellisen kokonaisuuden, joka tukee jokaisen lapsen omaa, ainutlaatuista oppimisen polkua.

Esiopetuksen erityisenä tavoitteena on edistää lasten kehitystä ja oppimista sekä vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten kautta.

Tiivis yhteistyö huoltajien kanssa on tärkeää kaikissa vaiheissa.

Yhteistyöhön, siirtymävaiheisiin ja tiedonsiirtoon kiinnitetään erityistä huomiota.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (leops): laaditaan jokaiselle esikoululaiselle yhteistyössä huoltajien kanssa. Siinä kuvataan lapsen vahvuudet, tarpeet sekä niiden huomioon ottaminen.

Arvoperusta ja paikalliset näkökulmat

oppimisen ilo

suunnitelmallisuus ja jatkuva kehittäminen

inklusiivisuus

lapsen osallisuus

lapsen etu

oikeus oppia leikkien

yhdenvertainen ja tasa-arvoinen kohtelu

lapsen mielipiteen huomiointi

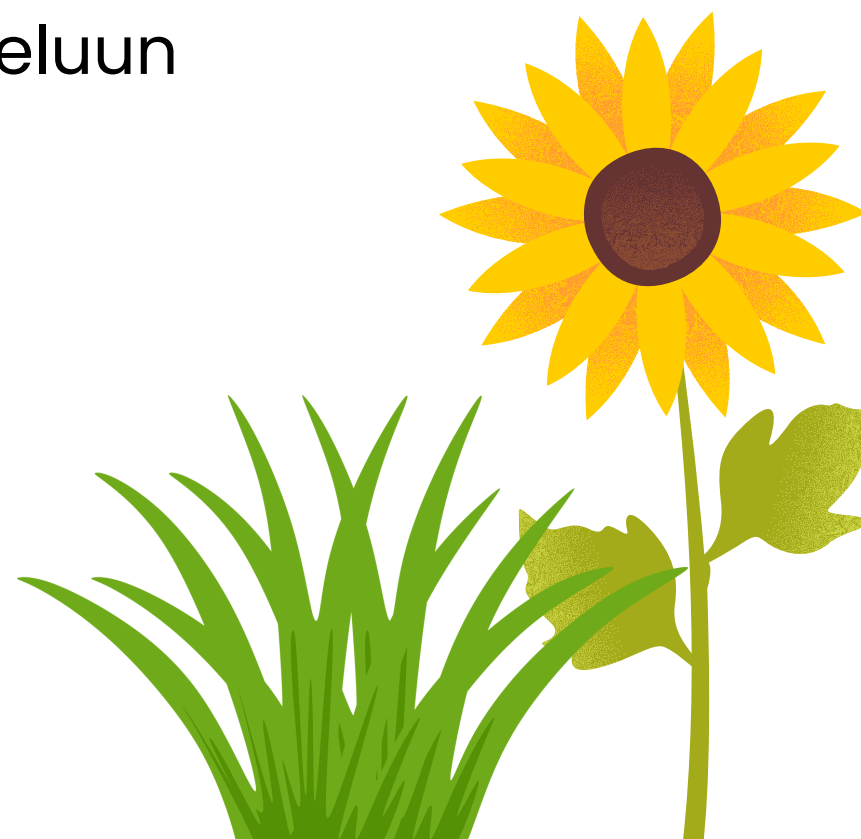
avoin yhteistyö moninaisten
perheiden kanssa

lapsen ainutlaatuisuuden
huomioiminen

oikeus hyvinvointiin,
huolenpitoon ja
suojaan

YK:n lapsen oikeuksien sopimus

Paikallisesti korostuvat myös
luonto, kestävä elämäntapa,
liikunta, tunne- ja
vuorovaikutustaidot, keho-
tunnekasvatus ja positiivinen
pedagogiikka.

lasten aktiivinen
osallistuminen toiminnan
suunnitteluun ja arviointiin
ovat oppimisen keino,
edellytys ja päämäärä

oppimisen ilon
herättäminen

huomioidaan lasten
mielenkiinnon kohteet ja
ideat sekä aiemmat
kokemukset ja
osaaminen

osallisuus

oppimista tapahtuu monin eri tavoin,
oppimisen kokonaisvaltaisuus

lapsi oppii leikkien, esikoulussakin

Oppimiskäsitys

oppiminen tapahtuu
vuorovaikutuksessa
toisten lasten ja
aikuisten kanssa

yhdessä tekeminen
ja yhteisöllisyys

opittavilla tiedoilla ja
taidoilla on yhteys
lasten arkeen ja
kokemusmaailmaan

harjoitellaan arvioimaan omaa toimintaa
ja taitoja vaihtuvissa arjen tilanteissa

aikuisen läsnäolo, tuki ja kannustus

laadukas, pedagogisesti suunniteltu esiopetus
tukee kaikkien lasten oppimista

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet

Esiopetuksessa laaja-alaisen osaamisen tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja muuttuvassa maailmassa toimimiseen.

tieto- ja viestintä-
teknologinen osaaminen

monilukutaito

kulttuurinen
osaaminen,
vuorovaikutus ja
ilmaisu

itsestä huolehtiminen
☆☆☆☆ ja arjen taidot

☆☆☆☆ ajattelu ja
oppiminen

osallistuminen ja
vaikuttaminen

p.s. ☆☆☆☆ -merkittyjä huoltajat pitivät
tärkeimpinä kyselyssä keväällä 2025

Esiopetuksen toimintakulttuuri

= arjen vuorovaikutuksessa kehittyvä tapa toimia kaikissa esiopetuksen toiminnoissa

Toimintakulttuuri rakentuu mm. arvoista, työtavoista ja pedagogisista käytännöistä, yhteistyön eri muodoista, henkilöstön ammatillisuudesta sekä toiminnan suunnittelusta ja arvioinnista.

Aikuisten tapa toimia ja olla vuorovaikutuksessa välittyy mallina lapsille.

Inklusiivinen toimintakulttuuri: jokaisella lapsella on oikeus kuulua ryhmään ja osallistua yhteiseen toimintaan omana itsenään aikuisen tuella.

Tukemalla lasten kaverisuhteita ja vuorovaikutustaitoja sekä suojaamalla lapsia kiusaamiselta edistetään koko esiopetuksen yhteisön hyvinvointia ja turvallista arkea.

Toimintakulttuuri edistää lapsen osallisuutta, oppimista ja yhdenvertaisuutta ja vastaa lasten erilaisiin tarpeisiin

Lasten mielenkiinnon
kohteet ja tarpeet
ohjaavat
oppimisympäristöjen
valintaa ja
suunnittelua.

Hyödynnetään
lähiympäristön
monipuolisia luonto-,
liikunta-
ja kulttuurikohteita.

Esiopetuksen oppimisympäristöt

Oppimisympäristöt sisällä ja ulkona
mahdollistavat monipuolisen toiminnan,
leikin ja erilaiset tavat oppia.

Oppimisympäristöjä kehitetään ja
rakennetaan yhdessä lasten kanssa.

Esiopetuksen toteuttaminen

lapsia ohjataan
käyttämään ja kokeilemaan
monipuolisia työtapoja

päättely- ja
ongelmanratkaisutaidot

itseilmaisu ja taiteelliset
työtavat

osallisuuden tukeminen

oivaltamisen ilo

leikki

luovuus ja mielikuvitus

kokemuksellisuus

tutkiminen

Eri kieli- ja
kulttuuritaustaisen lasten
lähtökohdat, valmiudet ja
tarpeet huomioidaan
ryhmän toiminnassa.

Esiopetuksessa
tutustutaan eri kieliin ja
kulttuureihin ja näin
edistetään lasten ja
perheiden
yhdenvertaisuutta.

lasten mielenkiinnon
kohteet ja ideat

liikkuminen

Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet

Esiopetus on luonteeltaan eheytettyä opetusta, joka muodostuu erilaisista oppimiskokonaisuuksista. Eheyttämisellä tarkoitetaan eri aiheiden käsittelemistä samaan aikaan ja niiden yhdistämistä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi.

Oppimiskokonaisuuksina toteutetun esiopetuksen tavoitteena on lasten kokonaisvaltaisen kehityksen ja hyvinvoinnin tukeminen sekä vahvan perustan tarjoaminen laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle.

Paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteisiin ja oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun ja toteuttamiseen vaikuttaa osaltaan myös kaupungin strategia ja muut paikalliset linjaukset.

Yhteistyö huoltajien kanssa

erilaiset tapahtumat

Wilma ja Daisy

keskustelut erilaisissa arjen
hetkissä ja erikseen
järjestetyissä tilanteissa

huoltajien kyselyt ennen
esiopetusvuoden alkua ja sen
aikana suunnittelun,
arvioinnin ja kehittämisen
tukena

lasten ja perheiden
moninaisuuden huomiointi
yhteistyön perustana

avoin ja kunnioittava
yhteistyö

yhteistyö lapsen tuen
tarpeisiin liittyen

tiedottaminen esiopetuksen
käytännöistä

Monialainen ja -ammattilinen yhteistyö

perusopetus

hyvinvointialueen
sosiaali- ja
terveyspalvelut

opiskeluhoitopalvelut

toiset esiopetusryhmät ja
päiväkodit

puhe- ja toimintaterapeutit

kuraattori- ja
psykologipalvelut

erilaiset järjestöt ja muut
toimijat

katsomukselliset yhteisöt

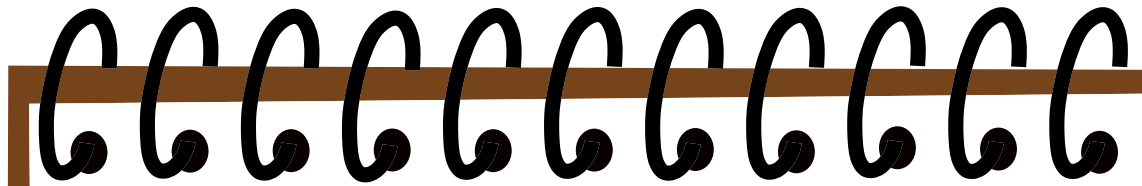
Yhteistyö perusopetuksen kanssa

tiedonsiirtopalaverit keväisin
tulevan koulun kanssa

erilaiset tapahtumat ja
vierailut pitkin vuotta

muu yhteistyö, esim.
kummiluokkatoiminta

kouluun tutustumispäivä
esikoululaisille ja heidän
huoltajilleen

Tiedonsiirtolomake

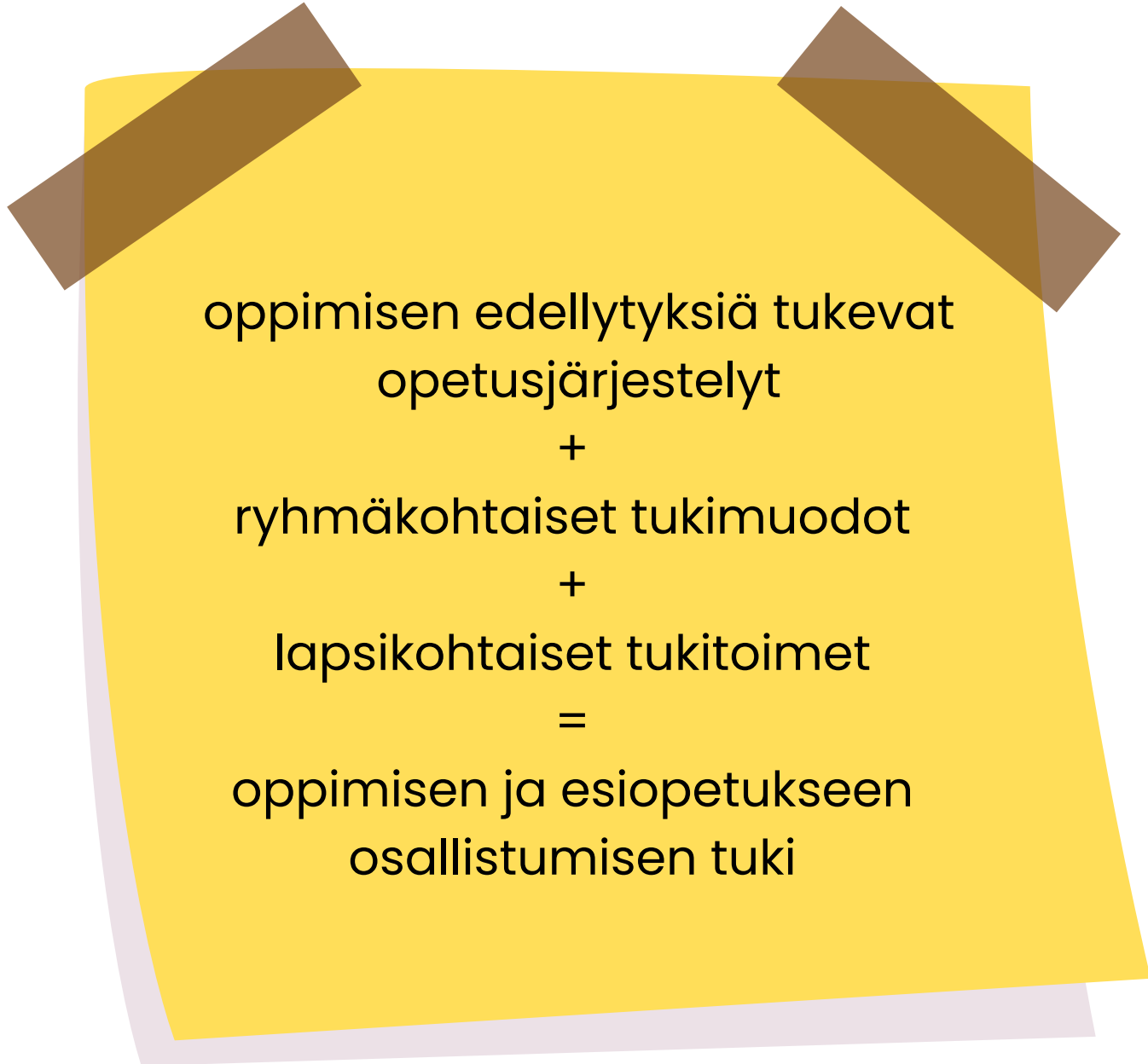
- lapsen vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet
- kuvaus lapsen taidoista
- tuen tarve ja esikoulussa käytetyt tuen muodot
- muut lisätiedot

Huoltajan allekirjoitus:

H. Huoltaja

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Oppiminen ja esiopetukseen osallistuminen on jokaisen lapsen oikeus. Erilaisin tukitoimin mahdollistetaan kaikille lapsille esiopetuksen tavoitteiden mukainen oppiminen ja toiminta ryhmässä.

oppimisen edellytyksiä tukevat
opetusjärjestelyt
+
ryhmäkohtaiset tukimuodot
+
lapsikohtaiset tukitoimet
=
oppimisen ja esiopetukseen
osallistumisen tuki

Lukuvuosisuunnitelma:

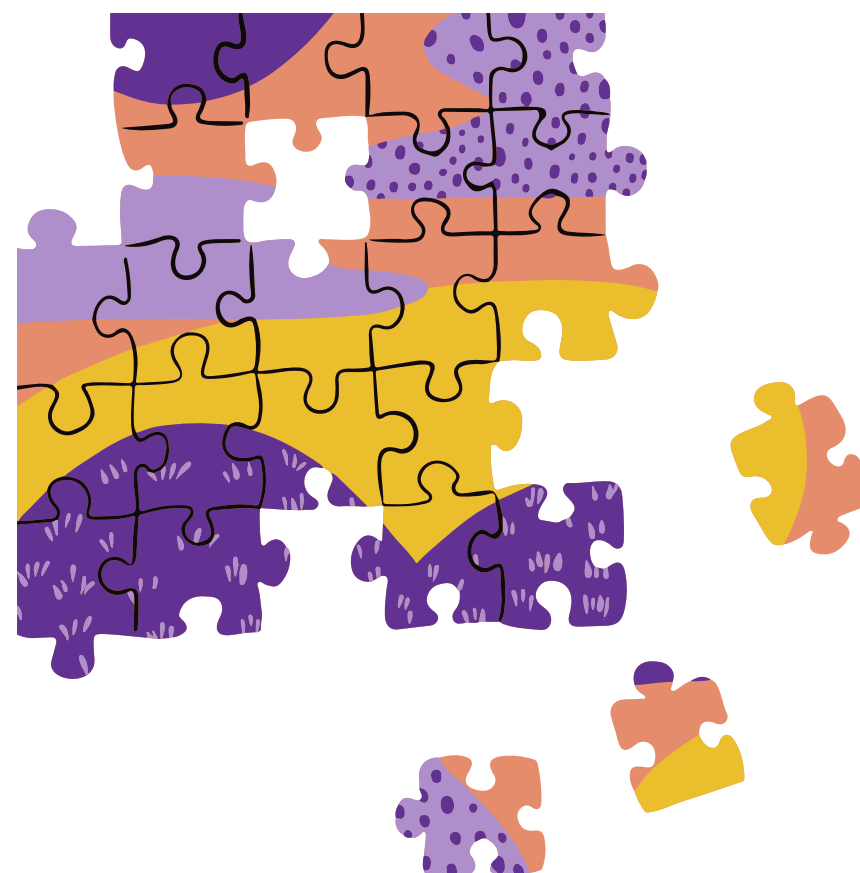
- koko kaupungin yhteinen ja ryhmäkohtaiset lukuvuosisuunnitelmat täydentävät toisiaan
- kirjataan mm. esiopetuksen järjestämiseen liittyviä asioita, lukuvuoden painopistealueita, yhteistyön toimintatapoja sekä oppimisen ja esiopetuksen tukeen liittyviä järjestelyjä
- huomioidaan esikoululaisten ja heidän huoltajiensa ajatuksia esiopetukseen liittyen

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

Erilaiset opetusjärjestelyt ovat osa kaikkea esiopetuksen toimintaa. Ne tukevat ryhmän kaikkia lapsia mahdollistaen lasten osallistumisen vertaisryhmän toimintaan.

Oppimisen edellytyksiä tuetaan ensisijaisesti pedagogisin järjestelyin. Niitä ovat esimerkiksi:

- sensitiivisten ja saavutettavien vuorovaikutus- ja kommunikointi-tapojen käyttö
- selkeän ja ennakoitavan päivärytmin luominen
- johdonmukaisten pedagogisten toimintatapojen käyttö
- erilaiset eriyttämisen muodot (esim. pienryhmätyöskentely)

Rakenteellisia järjestelyjä ovat esimerkiksi:

- esiopetusryhmien tarkoituksenmukainen muodostaminen
- henkilöstön rakenteeseen ja mitoitukseen liittyvät ratkaisut
- henkilöstön osaamisen vahvistaminen esimerkiksi täydennyskoulutuksen kautta.

Ryhmäkohtaiset tukimuodot

Ryhmäkohtainen tuki on ennaltaehkäisevää, varhaisen vaiheen tukea, josta hyötyvät kaikki ryhmän lapset

- ensisijainen tuen muoto
- pedagogisesti suunniteltua tukea oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden lisänä
- tukee lasten osallisuutta, osallistumista ja vertaisoppimista
- kehitetään lapsiryhmässä ilmenevien tarpeiden mukaan
- toteuttamisen edellytyksenä on henkilöstön yhteistyö

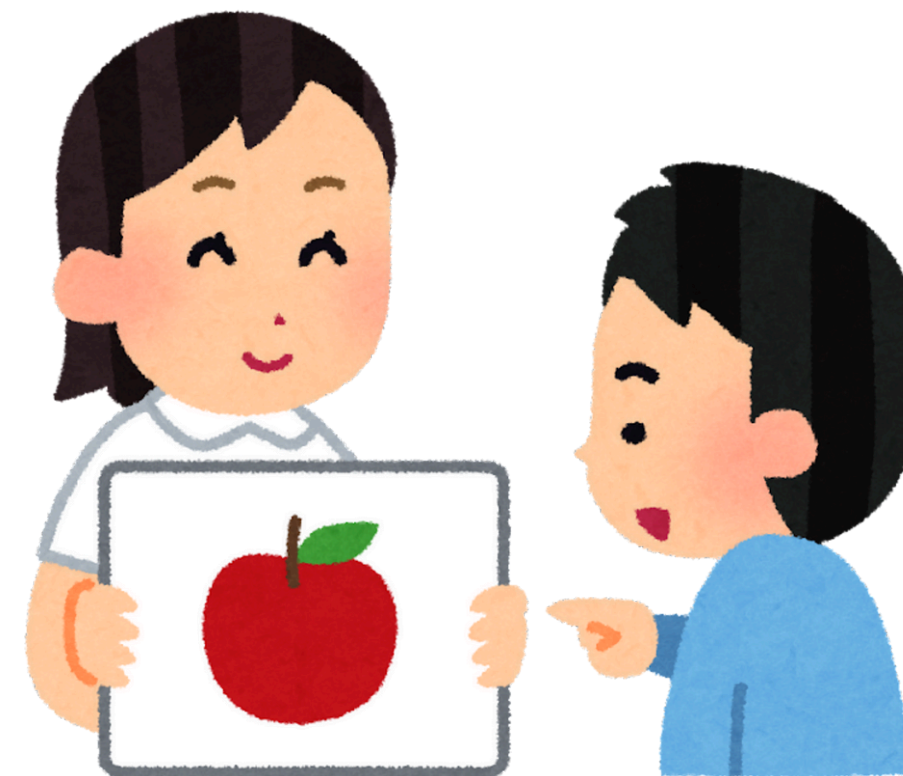
Ryhmäkohtaisia tukimuotoja ovat:

- opettajan antama yleinen tukiopetus
- opetuskielen tukiopetus
- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Lapsikohtaiset tukitoimet

Mikäli ryhmäkohtainen tuki ei ole riittävää, lapsella on oikeus saada lapsikohtaisia tukitoimia. Tällöin arvioidaan tukitoimien tarve. Arvioinnista vastaa esiopettaja, ja lapsen ja huoltajan mielipiteet otetaan huomioon arvioinnissa. Arvioinnissa voidaan tehdä myös monialaista yhteistyötä.

Osana arviointia selvitetään esimerkiksi oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen tarve, jo toteutetut opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot sekä niiden vaikutus.

Jos arviointi osoittaa, että lapsi tarvitsee lapsikohtaisia tukitoimia, laaditaan hänelle tuen toteuttamista koskeva suunnitelma ja siitä tehdään hallintopäätös.

Lapsikohtaisia tukitoimia ovat:

- säännöllinen erityisopettajan antama opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä
- kokoaikainen erityisopettajan opetus pienryhmässä
- tulkitsemispalvelut
- avustajapalvelut
- apuvälineet

Opiskeluhuolto

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan lapsen oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetuksessa. Lapsella on oikeus saada maksutta opiskeluhoito, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhoitotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Esiopetukseen on laadittu oma opiskeluhoitosuunnitelma sekä suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelmat löytyvät kaupungin nettisivuilta esiopetuksen opetussuunnitelman liitteinä ja ovat saatavilla myös ryhmistä.

Esiopetuksen poikkeava järjestäminen

Esiopetusta voidaan järjestää poikkeavasti lapsen tuen tarpeista tai terveydentilasta johtuvista syistä. Tällöin korostuu moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön merkitys.

Lapsen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen ja päätöksentekoon liittyvistä käytännöistä ja vastuista sovitaan tapauskohtaisesti

E erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus

E erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustopilliseen järjestelmään perustuvaan esiopetukseen liittyviä käytäntöjä ja periaatteita tarkennetaan tarpeen mukaan.